

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naredbine in inserate sprejema upravnštvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopial se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2. l., 17.

Izhajava vsak dan izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

50 pešči prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „ — „
četrt 6 „ 50 „
mesec 2 „ 20 „

Upravnštva prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 „ — „
četrt 5 „ — „
mesec 1 „ 70 „

En pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 278.

V Ljubljani, v sredo, 3. decembra 1902.

Letnik XXX.

„Kdo plačuje davek?“

(Odgovor g. Pirca.)

I.

Gospod ravnatelj c. kr. kmet. družbe je v 21. številki »Kmetovalca« objavil članek: »Kdo plačuje davek?«, v katerem dokazuje, da kmet ni glavni davkoplačevalec v deželi in da mu nikakor ne gre prva beseda pri deželni upravi. Z ozirom na to, kar je gospod ravnatelj pisal v prejšnjem spisu »Kmetijske razmere na Kranjskem«, nas je ta njegov članek iznenadil. Čemu gre gospod Pirc, ki je prej tako črno slikal kmečke razmere — in dobre res niso — sedaj nenkrat brez vnanjega povoda v ogenj za druge stanove? Ali se mar boji pri graščakih in vladi zamere?

Bravci, ki poznajo razmere in vidijo tudi za kulise, lahko poiščejo ta odgovor sami.

Pa pu-timo to na stran. Nam je na tem, da konstatujemo, da gospod ravnatelj v tem članku razodeva površnost, ki se nikakor ne more vjemati s stališčem, katero zavzema gospod kot uradnik kmet. družbe. Pisatelj piše doslovno:

„Vsa navedena števila veljajo za leto 1900, iz katerega so mi namreč števila na razpolaganje.

V tem letu je na Kranjskem znašal neposredni realni davek 1,725.391 K 89 h, neposredni osebni davek 1,504.445 K 98 h, torej ves davek skupaj 3,229.837 K 87 h.

Od tega davka se je pobirala deželna priklada za deželne potrebščine in šolstvo povsod enako, za zdravstvene in okrajne blagajniške namene je pa bilo mesto Ljubljana izvzeto, ker ima svoje priklade v to svrhu.

Te priklade, ki so enakomerno razdeljene na ves davek, so v letu 1900 znašale skupno 1,804.591 K 63 h.

Sedaj pogledjmo, kdo plačuje ta davek in po koliko. — Kmet plačuje le zemljiški in hišno razredni davek; ves drug davek plačujejo obrtniki, trgovci in posestniki hiš v mestih.

Naš kmet je plačal leta 1900 zemljiškega davka 997.510 K 4 h in hišno razrednega davka 251.623 K 33 h, tedaj skupaj 1,249.133 K 37 h.

Pri tej vrsti je pa upoštevati, da mnogo tega davka pride na kmetovalce, ki niso kmetje, na mestjane, obrtnike in trgovce, ki so ob enem zemljiški posestniki, na veleposestnike itd. Ker se gre v tej moji razpravi za stanove in ne za poklice in se pri nas skuša kmeta spraviti v nasprotje z veleposestniki, ki so sicer kmetovalci, a ne kmetje, zato moram od zgornje svote odbiti najmanj 200.000 K kot delež, ki pride na veleposestnike in druge stanove, ki so ob

enem zemljiški posestniki. Iz tega sledi, da na Kranjskem kmet plačuje približno 1,049.133 K 37 h neposrednega davka, a vsi drugi stanovi 2,180.704 K 50 h, in v tem razmerju so tudi deželne priklade.“

Prva neresnica v tem odstavku je, da plačujejo kmetje le zemljiški in hišno razredni davek, in nič osebnega davka, dočim je res, da kmetje, ki imajo količkaj večja posestva, in poleg tega še kako podjetje, žago, opekarno ali lesno trgovino, tudi osebni davek plačujejo, dasi ne v toliki meri, kakor bogatejši stanovi.

Druga neresnica in čisto iz trte izvita trditev pa je, da se deželna priklada pobira od neposrednega realnega davka in od osebnega davka ob jednem. Kajti razglas c. kr. deželnega predsedništva z dne 12. julija 1900 št. 3042 pr., v odstavku 4., določa za pokritje deželnih potrebščin poleg družih doklad pobiranje 40% naklade na vse direktne davke, izvzemši osebni in dohodninski davek.

Tako sklepaj vsak sam, koliko podlage ima Pircov zaključek: »Iz tega sledi, da na Kranjskem kmet plačuje približno 1,049.133 K 37 h neposrednega davka, a vsi drugi stanovi 2,180.704 K 50 h, in v tem razmerju so tudi deželne priklade!« Gospod Pirc, kako bote to svojo trditev zagovarjali?

Tretji klopčič neresnic je sploh ves račun gospoda ravnatelja.

On hoče pri bravcu zbuditi prepričanje, da deželni prihodki izvirajo v prvi vrsti samo iz doklad na realni in osebni davek; omenja sicer tudi doklade na žganje, pa nekako mimogrede, kot doklado, ki »bistveno ne spremeni računa. Ni se mu pa zdelo potrebno, da bi sestavil pregleden račun teh doklad, da bi se razvidelo, kako se z njimi pokrije deželni primanjkljev v znesku 1,804.591 K 63 h. Tako bi bil vsaj zasledil, da si nasprotuje sam v svojem računu, ako piše enkrat: »Te priklade, ki so enakomerno razdeljene na ves davek, so v l. 1900 znašale skupno 1,804.591 K 63 h«, in če piše pozneje: »Dežela ima od doklade na žganje blizu 1 milijon dohodka.«

Da deželne doklade niso naložene na ves davek, to smo že dokazali, ker sta osebni in dohodninski davek izključena bila ne samo l. 1900, ampak tudi leta 1901. Ali se pa mar potem deželni prihodki pokrijejo

samo s priklado na realni davek? Nikakor ne!

Zgoraj citirani razglas c. k. deželnega predsedništva se glasi v celoti tako-le:

»Dovoljeno je pobirati deželne priklade za leto 1900 tako:

1. 40% na priklado na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter od mesa.

2. Samostojna deželna naklada od porabljenih likerjev in vseh poslajenih opojnih tekočin od hektolitra 30 K in od družih porabljenih žganih opojnih tekočin od hektoliterske stopinje 60 h.

3. Samostojna deželna naklada od porabljenega piva po 2 K od hektolitra.

4. 40% na priklado na vse direktne davke izvzemši doklade na osebni dohodninski davek.« (V letu 1901 »izvzemši osebni dohodninski davek«.)

Preračunimo najprej, koliko znaša ta 40% naklada na direktne davke in kdo jo plača.

Poslužimo se tu številki gospoda ravnatelja:

1. Ves neposredni davek znašal je 1900 1,725.391 K 89 h. Kmetje so plačali približno 1,049.133 K 37 h. Veleposestniki in drugi stanovi približno 200.000 K. Ostanek mesta 476.258 K 52 h. Skupna 40% naklada je znesla 690.150 K, in to so plačali: mesta 190.503 K, grajščine 80.000 K, kmetje 419.653 K.

Kaj vidimo tukaj? To, da plačajo kmetje že samo te naklade malo manj kot dve tretjini, brez grajščakov in mest.

Pa pojdimo dalje. Velik deželni dohodek je naklada na žganje — 1 milijon kron. To je sicer žalosten milijon, pa v blagajni je dober. Ves ta davek plačuje ubožno kmečko in delavsko ljudstvo. Gosp. Pirc računa od tega milijona tretjino na Ljubljano, seveda brez zanesljivega vzroka; pa pustimo po Pircovem dve tretjini kmetom, o katerih pravi pisatelj, da »bistveno računa ne spremeniti« — in zabilježimo si te dve tretjini s številkami, da vidimo, ali kaj zaležejo ali ne, torej dve tretjini 1 milijona je 666.666 K. (Pripomnimo pri tem, da je g. Pirc v svojem prvem spisu »Km. raz. na Kr.« računal na kmete $\frac{1}{4}$ tega davka.) Zapišimo si še tretjino spadajočo na delavstvo 333.333 K, in 40% naklada od zgoraj, ki pripada na kmete 419.653 K, to zneso skupaj 1,419.652 K.

Gosp. ravnatelj, koliko še manjka do

1,804.591 K? Kdo plača še oni primanjkljev 400.000 K? Ali mar trgovci in veleposestniki sami? Ti plačajo skupno 270.503 K. Torej še vedno manjka. In pobira se res 40% doklada na užitnino od vina in mesa in po 2 K od hektolitra pive. Gosp. Pirc je enkrat prej določil »nizko računjenost« po 1 hektu vina na leto za kmetškega gospodarja. Znano pa je, da se tudi piva ne branijo. Torej gotovo i ta davek posredno kolikor toliko zadene tudi kmečke konsumente.

Gospod Pirc piše: »Kaj sem hotel s tem spisom doseči? Povedati našim kmetom, ki jih ščujejo proti mestom, obrtnikom in trgovcem, da ni res, da je kmet glavni davkoplačevalec v deželi (!) in da gre le njemu odločilna beseda pri deželni upravi. Kranjski kmet plačuje komaj tretjino vseh davkov, in samo mesto Ljubljana plačuje skoraj toliko, kolikor vsi kmetje skupaj.«

In kaj smo hoteli mi s svojimi vrsticami doseči? Hoteli smo iz računa g. ravnatelja kmetijske družbe dokazati, da je čisto neresnična ravno kar navedena trditev g. Pirca. Ravno nasprotno je res! Za deželno upravo plačuje kranjski kmet celo več kot dve tretjini, in vsi drugi stanovi z grajščaki vred ne plačujejo niti ene tretjine.

Iz tega je razvidno, koliko so vredne tiste tirade Pircove, katere je stavil na svoje vegaste račune, in v koliko je upravičeno njegovo predbacivanje, da se »računa mnogokrat na nevednost nerazsodne množice«. Odkrito povedano, prisojali smo gospodu ravnatelju več resnobe, in dolžnost njegova bi bila, da bi udom kmetijske družbe ne podajal tako površnih podatkov. Sicer smo pa gospodu hvaležni, ker nam je pomagal dokazati, da imajo kmečke občine premalo zastopnikov v deželnem zboru, in da je objednem krivica, če delavsko ljudstvo nima nobenega zastopnika.

Ud kmetijske družbe.

Državni zbor.

Dunaj, 2. grudnia.

Češko-nemška sprava.

Vsenemška zveza se je izjavila, da ne pritrdi nobenemu predlogu, ki bi Cehom nudil najmanjšo koncesijo v svrhu premirja.

LISTEK.

Jubilej kislega mleka.

(Zgodovinska reminiscenca s severa.)

Prvičimo najprvo pri suhih dejstvih. V kroniki beremo: »Anno domini 1792 je Haltermann prvi pričel prodajati kisl mleko; kot zelo premožen mož je umrl.«

Ker je zgodba, kako je prišel Haltermann do prenoženja, najbrže svoječasno trgovec v Šverinu, jako zanimiva, zato jo podajamo tukaj cenjenim čitateljem.

Nekega dne je bil trgovec Haltermann zopet zelo otožen, kar pa pri njem ni bilo nič nenavadnega; stal je že namreč cele ure v svoji prodajalnici in čakal kupcev. Toda vkljub dobremu blagu, katero je imel naš znanec na prodaj, se vendar nobeden kupec ni hotel pokazati med vrati. Temu se ni čudil oni, ki je poznal ondotne razmere. V

bližini Haltermannovi odprl je namreč pred par leti svojo trgovino neki Wolfkel. Hitro je pridobil vse Haltermannove kupce. Bil je sam iz precej visoke rodovine, poleg tega mlad, bogat in neoženjen — to je vleklo mamice, ki so imele hčerke zrele za možitev, k njemu.

Mislile so si:

„Mogoče, da se mi posreči iznebiti se ene skrbi in jo preložiti na druga ramena. Dandanes mora biti človek praktičen!“

V takih trenutkih je vedno skušala žena potrtega moža tolažiti in obuditi v njegovem sreju up na boljše bodočnost. Danes pa ga ni samo tolažila s praznimi besedami; danes ji je šinila v glavo neka misel, katere se je oprijela tako, kakor se oprime potapljalčje se rešilne roke. Takoj jo razodene možu:

„Hm! Jaz vem, na kakšen način bi mi dva lahko pomnožila dohodka. Danes mi je pravil neki uslužbenec pri magistratu, da

pride v naše mesto predsednik diletanskega gledališča v Rostoku, stari Fišer, in da hoče tukaj v mestni hiši prirediti nekaj predstav. Med objemem se nabaja tudi znana gđna Friderika Werthen. Za njo išče Fišer privatnega stanovanja, kajti ona mora biti vedno čila in zdrava, ker brez nje ne more izhajati. Kaj ko bi midva dala zgornji dve sobici, ki sta tako vedno prazni?“

Ta nasvet izprva ni bil povoljni prodajalcu.

Takrat namreč niso bila popotna gledališča tako na glasu in priljubljena kakor dandanes gledališča sploh. A vedno manjši dohodki so ga končno prisilili, da se je udal in sprejel nasvet svoje žene.

Primadona gđna Werthen, ta zgled ljubkosti in kreposti, kakor jo je splošno nazivala kritika, se je nastanila pri Haltermannovih. Zdelo se je, da je res prinesla srečo k hiši, kajti vedno se je trlo okrog hiše polno ljudi, starih in mladih. Da je pri

tem marsikdo stopil tudi kaj v prodajalno, nam skoro ni treba omenjati. Saj marsikdo bi bil slavno igralko rad videl pri oknu, toda zastoj. Niso je izvabile glasne ovacije in šopki cvetlic, ki so padali skozi okno v njeno sobo, da bi se prikazala ljudem. Vstop k njej ni bil nikomur dovoljen.

Naenkrat zbolil. Zdravnik pravi, da je nevarnost za njen lep obrazec, in zaukaže, naj jo umiva s mlekom šestkrat na dan. Mleko mora biti čisto in popolnoma nepokvarjeno. Rabili ga bodo šest vrčev.

Toda, kje dobiti toliko mleka!? — V veliko srečo spomni se žena trgovčeva, da bi mogoče možev prijatelj z imenom Ostorf, ki je imel v bližini kmetijo, lahko dajal mleko. Soprogu se je zdel ta nasvet pameten. Odpravi se hitro k prijatelju, kateri mu z veseljem obljubi, da ga bo preskrboval s potrebno množino mleka.

(Konec prih.)

Sicer so vsenemci v zbornici relativno najmočnejša nemška stranka s Češkega, vendar pa njih »ukaz« ne utegne mnogo vplivati na mirovna pogajanja. V zbornici sedé trije ali štirje izmed vsenemške zveze, ostali člani so večinoma kot priče, tožniki in zatoženci pred porotnim sodiščem v Mostu. Ta pravda bode ohladila vsenemški pogum in brzdala govorniško brezozirnost, naj se izteče za Wolfa ali proti njemu. In z ozirom na to smemo sklepati, da se pogajanja med Cehi in Nemci gotovo zopet prično. S tem seveda ni rečeno, da se tudi s spravo končajo.

Že pred tedni sem naglašal, da skušajo nemške stranke v zvezi z vlado zvréti na Ceha vso odgovornost za mogoči »fiasco« mirovnih pogajanj. To je razvidno iz raznih nemških glasil, ki Cehom predbacivajo obstrukcijo. To očitano pa ni opravičeno in utemeljeno. Češki poslanci so že pred letom izjavili, da v določenem času od vlade zahtevajo »čin«, ki dokaže prvi korak do ravnopravnosti. Ta obrok je potekel s prvo sejo v oktobru, ne da bi bila vlada prta ganila v tem oziru. Posledica so češki nujni predlogi, ki so zaprečili in zagradili dnevni red, oziroma onemogočili pravočasno rešitev vladnih predlog. Tako je že vlada vojno predlogo odložila za drugo leto. Nujna sta še začasni državni proračun in bruseljska pogodba glede sladorne industrije. Vsaj to dvoje bi vlada rada dobila še pred novim letom. Tako piše vladna »Montags Revue«:

V kratkem se odloči, ali je sprava med Cehi in Nemci mogoča. Sicer so obravnave tsjne, vendar pa je jasno, da sta obe stranki pripravljene za premirje. Nemci skoraj gotovo jutri dokončajo svoje poročilo, katero izroče dr. pl. Körberju, da se potem pogaja s Cehi. Vlada je mnenja, da se mora nemškemu jeziku zagotoviti gotova veljava kot državnemu jeziku in da bi sploh državni zbor moral reševati jezikovno vprašanje. Ako pa Nemci pritrdijo češki zahtevi, naj se to zgodi v deželnih zborih, vlada tudi tej obliki rešitve ne ugovarja. V kratkem torej se odloči, ali se to staro preporno vprašanje odstavi od ognja. Ako se to posreči, potem bi bilo treba najprej rešiti začasni državni proračun in bruseljske dogovore glede sladorne industrije. Ob enem bi mogel priti na vrsto tiskovni zakon, po novem letu pa vojni zakon in nagodba z Ograko.

Dalje piše imenovani list doslovno: »Češki klub sicer pravi, da morajo molčati vse druge zahteve, ako češki jezik ne dobi svojih pravic. To je tudi res, da lačen želodec ni tako glasan, kakor narodno navdušenje. Toda že v starem Rimu je moral iti Menenij Agrippa med lačno ljudstvo, da ga je spravil v mesto. Tako utegne storiti tudi češki narod, ako poslanci od njega zahtevajo, naj dlje strada, nego mu želodec dopušča. Ni še dokazano, kdo more dlje vztrajati, ali vlada s svojo čisto vestjo ali (češka) stranka s svojo obstrukcijo... Sicer pa je upanje, da se Cehi poboljšajo, ker uvidevajo, da so na pravi poti... in da najdejo kljuko do Körberjevih vrat.«

Nočem trditi, da je bila taktika čeških poslancev v zadnjih letih najboljša in brez napak. To pa je gotovo, da jim vladni list zvišano podtika »Crnega Petra«. Pri vsaki priliki so češki poslanci naglašali, da hočejo in želé pošteno in odkrito spravo z nemškimi sodeželani. Toda med Nemci so mnogi, ki vedno le za se zahtevajo koncesije in privilegije. Tu je bilo treba, da vlada uporabi ves svoj vpliv ravno pri nemških strankah. Zakaj vlada tega ni storila, o tem nočemo soditi; zabeležiti hočemo le dejstvo, da tega ni storila in vse svoje lepe besede zavijala v »bombaž«. Ob zadnji uri, smemo reči, ko je voda že v grlo tekla in se je bližala vladavina § 14., so se merodajni krogi le premislili ter začeli izbirati gradivo za premirje. Ko bi bili torej češki poslanci še čakali na lepe obljube, bili bi se vsi postarali ali morali prostore drugim prepustiti. Češki nujni predlogi so prisilili Nemce in vlado, da se prično nova mirovna pogajanja. To pa tudi kaže in priča, da je večkrat tudi sitnost ali brezozirnost umestna in potrebna.

Krošnjarstvo.

Mej raznimi nujnimi predlogi sta v zalogi tudi Pláčekov in Pommerjev, naj zbornica čim preje resi načrt zakona, ki prepoveduje krošnjarstvo. Za poznanje parlamentarnih razmer je treba vedeti, da češki poslanci iz svoje zaloge izbirajo le take nujne predloge, s katerimi vsaj v večini soglašajo tudi nemški levičarji, ki torej niso političnega značaja. S tem hočejo češki poslanci prepričati vsako očitano, da nosijo novo netivo na ognjišče narodnih preprirov in da hočejo onemogočiti mirovna pogajanja.

Eden takih predlogov je, da zbornica takoj prične razpravo o zakonu za omejitve, odnosno prepoved krošnjarstva. V imenu nemške ljudske stranke je vložil enak nujni predlog dr. Pommer. To pa je voda na mlin dunajskih antisemitov, in je torej naravno, da so brez pomisleka pritrdili temu predlogu. Prvi je utemeljeval nujnost predloga dr. Pommer, ki se je takoj v začetku sporekel z Noskejem in Wrabtzem. Mej drugimi je govoril tudi poslanec Plantan, in sicer proti nujnosti. Z ozirom na krošnjarje v Kočevskem političnem okraju in ljubljanski okolici, ki proizvede stare domače industrije razpečavajo po semnjih in vaseh, je »Slovenska zveza« danes pred sejo sklenila, da glasuje proti nujnosti, odnosno da v razpravi predlaga in po svojih govornikih utemeljuje potrebne premembe v načrtu zakona. S tega stališča torej soglašamo z g. Plantanom. Toda njegovo utemeljevanje je bilo jako nesrečno, ko je apeloval na »svobodni-selne stranke« proti dunajskim antisemitom. Zato sta posl. dr. vitez Pláček v imenu češkega kluba in Erb v imenu nemške ljudske stranke ugovarjala, da jim gospod Plantan podtika nazadnjaštvo. Ker bodem itak jutri obširneje poročal o tem zakonu, pripomnim danes le to, da je zbornica z dvetretjinsko večino priznala predlogu nujnost in da se je pričela meritorna razprava. Oglašanih je tudi več slovenskih poslancev, da predlagajo in utemeljé potrebne premembe glede naših domačih krošnjarjev s suho, lončeno in slamnato robo. Prvi utegne priti na vrsto dr. Šusteršič.

Reorganizacija mladočeške stranke.

Glasilo mladočeškega državn. poslanca dr. Pacaka poroča, da je strankino vodstvo v zadnjem času resno pričelo z reorganizacijo mladočeške stranke. V to svrhu se v prvi vrsti revidira zbor zaupnikov ter število istega dopolni. Dalje se je uvidelo, da sedanje število strankarskih shodov nikakor ne zadošča in naj se poleg teh uvedo še okrožni shodi, namenjeni v prvi vrsti zaupnikom. Teh se mora vedno udeleževati član glavnega izvršilnega odbora ter poslanci dotičnega okraja. — Kakor se vidi, se uveljavlja tudi v tem slučaju razdelitev po okrožjih.

Kam vodi absolutna svobodomiselnost?

Znana je nenadna smrt tovarnarja Kruppa, ki se spravlja v zvezo s člankom v soc. dem. glasilu »Vorwärts«, katero je Kruppa dolžilo sodomitstva, vsled katerega da je bil izgnan iz Italije. Krupp je vložil tožbo proti »Vorwärtsu«, soproga prvega je zblaznela in obdolženec sam je umrl nagle smrti; eni pravijo, da ga je zadela kap, drugi trdijo samomor. Bodi vzrok smrti Kruppove eden ali drugi, nas zanima pred vsem zagovor soc. dem. glasila.

»Vorwärts« vzdržuje, da je dobil informacije o npravnosti Kruppovi od popolnoma zanesljive osebe, ki pa ni somišljenik soc. demokratov; pravi pa, da je imel se svojimi obtožbami edini namen, da doseže odpravo § 175 kaz. zakonika nemškega, ki prepoveduje sodomitstvo, katerega paragrafa žrtva je bil pok. Krupp. — Sedaj se ve, kaj je ideal gotovih socialnih demokratov. Znano je, da je Karol V. v takozv. »Carelini« zažugal temu zločinu smrt na gromadi, dočim določuje § 175 nemškega kaz. zakonika za istega razmerno-milo kazen z ječo.

Socialni demokratje so se v »Vorwärtsu« pokazali popolnoma dosledne. Kdor

zagovarja prostitucijo (glej kampanjo »Rudečega prapora« proti »Slovenki«), kdor proglašá »svobodno« ljubezen za svoj ideal, kdor ne pozna razun materije nikakšnih višjih ozirov, ta mora dosledno tudi dovoliti, da padejo zadnje ograje, ki nas ločijo od — živalstva.

Prav za prav ne. V živalstvu take monstruozne prikazni niso znane. Človek mora biti socialni demokrat, da jih zagovarja.

Škandal, ki ga je povzročilo glavno glasilo nemških soc. demokratov, pada na vsi stranko. Ni dvoma, da so soc. demokrati v tem smislu res internacionalni. Tudi vezi med nemškimi in — gotovimi slovenskimi soc. demokrati so povsem očite. »Vorwärts«, ki v stotisočih izvodov zastuplja delavstvo nemške narodnosti, radi z dobičkom, ki ga ima od prodaje tega strupa, tudi manjše liste. »Rdeči Prapor« je lani sam priznal, da je res, da dobivajo soc. demokrati v Avstriji podpore iz Germanije, ter izjavil, da niso za to nikomur dolžni polagati računov.

In ljudje, ki zagovarjajo prostitucijo, »svobodno« ljubezen — ki sta pa obe največje suženstvo za ženski spol — in celo pedasterijo, taki ljudje bi naj vodili naše delavske mase?! Nikdar in nikoli!

Parlamentarne volitve na Grškem.

Prva posledica najnovejšega poraza grške vlade pri zadnjih parlamentarnih volitvah se je že pokazala: odstopilo je celo ministerstvo. Temu je največ vzrok dejstvo, da so pogoreli kar trije kandidatje ministri. Natančen izid volitev doslej še ni znan in kar je posebno zanimivo, je to, da vodivni grški krogi sami še ne vedo, katera stranka bo imela večino v prihodnji zbornici. Izvoljenih je doslej 78 Delianistov in 40 nasprotnikov, večinoma pristašev Teotokisa. 100 volivnih rezultatov je še neznanih. Sodi se, da se definitivno odloči šele ob sestanku novega parlamenta, ker o mnogih izvoljenih še sedaj ni jasno, za katero stranko se bodo odločili, ker so izvoljeni na podlagi mešane liste ali pa so bili doslej brez vsake politiške barve.

Kardoffov predlog v nemškem državnem zboru.

V včerajšnji seji nemškega državnega zbora so bili soc. demokratje in njim sorodni elementi s poslancem Singerjem na delu temeljito poraženi. Povodom razprave o znanem Kard. f. v. en bloc predlogu se je namreč razvila daljša razprava o poslovniku, posebno o tem, naj se li dopusti predlog na sklep debate. Proti temu nasvetu se je izjavil Singer, a njegov predlog je padel z 216 proti 75 glasovi ter bil potem sprejet predlog, ki meri na to, da se prizna kot dopusten predlog poslanca Kardoffa, s 198 proti 45 glasovom. — Socialni demokratje se glasovanja niso udeležili.

Rusija in Črnagora.

»Glas Črnogorca«, črnogorsko uradno glasilo, pričbuje govor črnogorskega kneza Nikole, ki ga je imel povodom prihoda novega ruskega poslanika na Cetinje: »Med Rusijo in Črnogoro, pravi Nikita, je tesna, nerazdružljiva zveza, bratski odnošaji, podkrepljeni se slavo in medsebojnimi trdimi skušnjami. Te odnošaje ustvarila je zgodovina in ukoreninjeni so sedaj v srcu vsakega pravega Slovana. Moja država je zvesta straža, ona je nepremagljiva prednja straža na meji Slovanstva; braniteljska in podpirajoča Rusija je mogočna in njej posveča Črnagora vse svoje sile, pripravljena prenašati z njo vsako žrtev in vsako nevarnost.«

Ustaja v Macedoniji.

Iz Carigrada poročajo: Pod predsedstvom sultana imajo turški generali dan na dan konference. V teh sejah pripravljajo načrt bodoče vojne proti Bolgariji in Rusiji. Ukrenili so že vse potrebno, da morejo mobilizirati 100 bataljonov azijske vojske. Ako bruhne vojska, prepusti Turčija svoji usodi Tripoli in Arabijo, da bo mogla združiti vse moči v Evropi. V slučaju vojne bo Edhem-paša zapovednik vse turške vojske. Vsa dela so ustavili pri popravljanju starih vojnih ladij, ker je zmanjkalo denarja in ker hoče Turčija vse svoje dohodke porabiti za

oboroževanje. Vsa Macedonija se pripravlja na ustajo prihodnje spomladi. Meseca aprila prevzame vodstvo vsega gibanja Sarafov. Do spomladi hočejo se vstati in Turki držati defenzive.

Iz brzobjavk.

Vinska klavzula. Iz Rima poročajo, da zahteva laška vlada, naj ostane vinska klavzula v pogodbi med Avstrijo in Italijo, ako obnove ob novem letu trgovinsko pogodbo. — Mirovni svet v Aji. Med Rusijo in Ameriko je prišlo do spora. Mirovni svet je dal Rusiji prav in obsodil Ameriko, da mora poplačati Rusiji storjeno škodo. — Obisk ruskega carja v Rimu. Kardinal Rampolla in ruski veliki vojvoda Sergij dogovorila sta se o vseh podrobnostih glede obiska carjevega v Rimu. Car pride v Rim 15. aprila. — Crnogorski knez in barski nadškof. Sedaj demontuje tudi črnogorska vlada vse vesti o navskrižu med Nikolo in nadškofom Milinovićem kot izmišljenico. — Ruska vlada za delavstvo. V kratkem se bo državni svet bavil s celo vrsto postav, ki bodo na korist delavskim slojem. Določilo se bo vse potrebno glede zavarovanja delavcev za čas bolezni in glede zdravstvenega stanja v različnih industrijalnih podjetjih. Ti dve postavi sta podobni onim, ki so v veljavi v Nemčiji. Nad dva milijona delavcev uživalo bo do brote teh novih postav. — Ruski konzul za Mitrovico. Ruski konzul Skerbin, ki je namenjen za ruskega konzula v Mitrovici, odpeljal se je dne 1. t. m. na svoje mesto. Spremlja ga 50 kozakov, ki so bili že več tednov v Carigradu. — Kdo bo nižje-avstrijski deželni maršal? Poučeni krogi trdijo, da bo opat Schmolck v kratkem imenovan za deželnega maršala. — Kulturni boj v Franciji. Combes je ustavil plačo župniku v Trequieru, ker je dovolil pridigovati nekemu jezuitu. — Odstop koreanskega ministerstva. Odstopili so vsi koreanski ministri, ker cesar radi nekih prestopkov noče posaditi na zatožno klop vojnega ministra. — Combes proti francoskim škofom. Včerajšnji francoski ministerski svet je sklenil ustaviti plačo večini škofom, ki so podpisali znano peticojo na parlament.

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba 31. novembra.

Dne 27. nov. se je zbral hrvatski sabor pod žalostnimi okolnostmi. Veliko nezadovoljstvo vlada v celem zemlji zbog žalostnih gmotnih odnošajev. Vse je pričakovalo, da se bode vendar nekaj storilo, da se to neugodno stanje zboljša; toda prevarilo se je vse razen najbližjih mažaronskih banovih oprod, ki so menda edini zadovoljni na Hrvatskem, saj jim je njih vodja preskrbel dobre dohodke, samo da mu ostanejo verni pri izvajanju poznatih njegovih osnov. Prva dva predloga sta porazila nade vseh, ki so še kaj pričakovali od sabora. Vlada je predložila saboru namreč zakonsko osnovo o indemiteti za pol leta in pa zakon o podaljšanju finančialne nagodbe z Ogrsko na celo leto. Da bo sabor sprejel obe osnovi je gotova stvar, a Hrvatska naj še dalje čaka boljnjih dni, katerih pa pod tem sistemom ne bo nikdar dočakala.

Da niso zagrebški septembrski dogodki niti najmanje streznili glav našim takozvanim Srbom, nam dokazujejo razni predlogi njihovi v hrvatskem saboru. Tako se n. pr. zahteva, da se njihova cerkev zove srbsko-pravoslavna, a ne grško iztočna, da plačajo tudi politične občine za njihove verske šole, da se sme rabiti srbska zastava na Hrvatskem in še nekaj drugih takih zahtev. Hrvatski sabor bode po bridkih izkušnjah, ki jih je doživel hrvatski narod radi srbskih šovinistov, menda vendar enkrat pokazal svojo energijo, da prepriča za vselej take prikazni, ki so naravnost naperjene proti obstanku Hrvatske, in ki so v popolnem nasprotstvu s državnimi postavami na Hrvatskem, kjer živi samo eden politični narod.

Predsednik je na to opomnil razne odbore, da marljivo delajo, ter odredil drugo sednico že za petek. Začne se z razpravo o indemiteti.

Ormoški spomini.

Ob petindvajsetletnici Ormoške posojilnice in ob tridesetletnici svojega beležništva izdal dr. Ivan Geršak.

Ravno ob levem bregu deroče Drave stoji prijazno mestece Ormož. Tu je predzadnja železnična postaja na slovenskem tajarskem v smeru proti hrvaškemu Mejumurju. Malo niže je trg Središče z zadnjo postajo. Trg središki je ves naroden, samo par sre-

diških Židov nas spominja, da smo blizu Mažarskega orszaga. Vse kraj je slovenski, samo v Ormožu je nemčursko gnezdo, kar priča, da je ravno v najvažnejše naše postojanke prodrlo nemčurstvo. Na vsem slovenskem Štajerskem ni drugače. V mestu ormoškem so davčni in sodni uradniki nemčurji, in trgovci, ki žive od slovenskega kmeti, so tudi zagrizeni nemčurji. In vsi ti naši narodni sovražniki imajo v svoji oblasti mestno občino, to je mestni zastop, mestno šolo in občinsko hranilnico, torej vse, kar je potrebno za gospodarstvo. Nekdaj so se sklicavali tabori, da bi zatrli to nemčurstvo; snovale so se slavnosti, da bi se probudil narod, in mnogo dela še bode treba izvršiti, da se tudi ormoška postojanka pr. bori Slovincem.

To nemčursko ormoško gnezdo naskočil je pred dobrimi tridesetimi leti v svo mladeniško navdušenostjo in domovinskih ognjem mlad in idejalen narodnjak Ta mladi miž se je takrat potezal za slovensko do centuro na graškem vseučilišču; imel je torej vsa potrebna svojstva. Toda ker iz slovenskih stolic v Gradcu ni bilo nič, zapustil je Gradec in pohitel v Ormož. In to je bila sreča za Ormož in okraj, četudi zanj ni bila sreča. Ta mož je bil takrat mladi dr. Ivan Geršak, ki je še danes beležnik v Ormožu. Mlademu možu se je tu odprlo širo neobdelano polje, in začel je orati celino. Stopil je v javno areno, na narodno borišče, zbral je okrog sebe neuko ljudstvo, organizoval je društveno življenje, skratka, povzdignil je krepko svoj glas za narodne pravice, ves nemčurski roj je začel sumeti. Začel se je hud boj. Na jedni strani je stal Geršak z narodno zastavo, pod katero se je zbral narod, a na drugi strani nemčurska mestna občina ormoška.

In kar je dr. Ivan Geršak doživel v tridesetletni narodni borbi in kar je storil kot narodno gospodarski organizator, to nam vse mično in v krasnem jeziku pripoveduje v „Ormoških spominih“. Ti spomini so sicer kos krajevne zgodovine, ali radi narodno gospodarske in slovstvene vsebine, bodo vzbudili pozornost in zanimanje v najširših slovenskih krogih. Na dvanajstih tiskovnih polah je toliko raznovrstnega gradiva, da je tej spominski knjigi zagotovljena stalna vrednost v slovenskem slovstvu, ker nam podaja mnogo več, kakor navadne spomine.

Ko je prišel dr. Ivan Geršak l. 1871. iz Ptujca v Ormož, poprijel se je takoj narodnega dela. Izdajal je nekaj časa »Čitalnico«, a potem se je popolnoma posvetil res kulturnemu delu. Vedel je, da je narodu treba izposlovati narodno gospodarsko zaslonbo in da mu treba izvojevati gmetno neodvisnost od nasprotnikov. V to svrhu je osnoval l. 1876 »Ormoško posojilnico«. Tako je slovenski kmet, rokodelc, obrtnik in trgovec nehajal zaščito doma, v posojilnici da ga niso mogli izkoriščati nemčurji in da se je iztrgal od graške odvisnosti. Ormoška posojilnica je krepko napredovala, če tudi je imela doma nenaklonjenike. V svoji petindvajsetletni dobi koristila je neizmerno narodu v ormoškem okraju a da je izvrstno, spretno in vselej vestno gospodarila, temu nam je svjedok to, da je v tem času, to je od l. 1876. do 1891. nabrala pričuvskega zaklada 67.420 kron 94 v. tako da si je kupila svoj dom za 62.300 K. že leta 1892. Ta posojilnični dom je pospeševatelj kulturnega življenja, posvečen je narodnemu življenju. V njem so se vršile narodne slavnosti, v njem so se prirejale veselice in shodi. Posojilnični dom bil je torej Slovincem, razumniku in kmetu iz ormoškega okraja res pravi narodni dom. Ako ne bi dr. Ivan Geršak ničesar drugega storil, kakor da je ustanovil ta dom, bilo bi dosti, da mu moramo priznati neveljive zasluge.

Med Ormožem in Ljutomerom se razprostirajo krasne ljutomerske gorice, ki slovče že od nekdanjega svojega »ljutomerskanu«. Tudi trta ima danes svoje sovražnike in zato potrebuje brižne noge. Vino je v teh krajih najpoglavitejši pridelek in glavni vir blagostanja. Ta vir je treba ohraniti. Ljudstvo je treba poučevati. Dr. Ivan Geršak je postal ljudstvu učitelj, prijatelj in dobrotnik s tem, da je tudi temu oddelku narodnega gospodarstva žrtvoval čas in trud ter posvetil svo slogo skrb in pozornost. A to mu je bilo tem laže, ker je sam umen in izboren vinogradnik. Leta 1891. je osnoval »Vinorejsko društvo«, kateremu je predsednik dekan Albin Schwinger pri Sv. Miklavžu, a l. 1898. je uživotvoril »Kletarsko društvo«, ki je le posledica Vinorejskega društva. Kletarskemu društvu načeluje posestnik Mihael Kukovec, kar je najtehtnejši del, da Geršaku, ki je oče obema društvoma, ni do tega, da bi sam zavzemal vsa častna mesta. Obe društvi napredujeta prav lepo. Vinorejsko društvo si je kupilo viničarijo, kjer se je osnoval matičnjak za dobavo ameriških ključic, uzorna gorica in trsnica, a kletarsko društvo si je kupilo hram za 14.000 kron. Dr. Ivan Geršak je po okraju osnoval poskušalnico. Znamenita je njegova »poskušalnica na aru«, a velevažno je, kar nam kot večak pripoveduje o šmar-

nici in o šmarčničnem vinu. Tudi vinorejsko imenoslovje nam popravlja, ali vsega tega ne moremo omenjati, ker bi bilo preobširno.

Za narodno probujanje naroda je ustanovil dr. Ivan Geršak politično društvo »Sloga« leta 1880. Uspeh se je koj pokazal. Okrajni zastop je še bil v nemčurskih rokah. »Sloga« je postavila svoje »narodne« kandidate l. 1884. in je zmagala. Tako je z Geršakovim trdom in delovanjem pala znamenita nemčurska postojanka, tako je prišel okrajni zastop v slovensko oblast.

Narodno delo je napredovalo. Slovenci so imeli prvoboritelja, okrog katerega so se zbirali o vsaki priliki; imeli so moža, ki jih je vedno navduševal za narodno stvar in ki je žrtvoval čas, denar in življenje nesebičnim namenom. A ne samo to. Vso svojo beležniško pisarnico zastavljal je za narodno stvar, in kaj to znači, to ve vsak pisarniški načelnik.

Tako je šlo vse v redu. Ni še bilo človeka, ki bi kalil ta narodni mir in složno delo. Uspehi so se pojavljali na vse strani. Slovenci so napredovali, a nemčurje je napolnjeval strah in trepet. Ako bi stvar tako napredovala, pasti bi moral nemčurski mestni zastop; e, prišla bi tudi nemčurska občinska hranilnica v slovenske roke, nemčurji bi izginili iz Ormoža. To bi bila radost, ko bi tudi Ormož postal slovenski!

Ali čez noč je prišel nasprotnik, ki je začel rovat zoper zaslužnega in nič slabega ne slutečega narodnega boritelja Geršaka. Dr. Omulec je pisaril zoper svojega tovariša dr. Geršaka, metal mu polena pred noge, samo da bi ga izpodrinil in da bi potem on, dr. Omulec, postal »kralj ormoški«.

Vse to nam dr. Ivan Geršak drastično opisuje v poglavju »Sloga«. Naravno je, da je postopanje Omulčeve grenilo življenje danes osivelemu narodnemu boritelju Geršaku, katerega spoštuje ves okraj in kateremu je zaupanje ljudstva jedino zadostilo in bodrilo, da še vedno kvišku drži narodno zastavo. Geršak je vse žrtvoval, vse je dal drugim, čas in denar, tako da danes lahko reče: Vse sem žrtvoval, a meni na stare dni ni nič ostalo. Kar je prav je prav; narodnjaki tako ne bi smeli delovati. Ta prisiljeni boj škoduje Ormožu, škoduje Slovincem sploh. Kaj nam pomaga, da je vse spodnje Štajersko slovensko, a svojih moči ne obračamo proti skupnemu sovražniku! Mi se pripravimo, a predlanskim so si nemčurji sezidali v Ormožu krasno nemško šolo za 60.000 kron, dočim si Slovenci v Ormožu šole še postaviti niso smeli, in so se morali z njo preseliti v okolico! Z bičem bode nekdo moral priti v Ormož, da požene v Dravo vse spake, ker prej ne bode reda in mira. Dr. Ivan Geršak se zagovarja, brani se in nam pripoveduje, kako nekolegijalno postopa dr. Omulec proti njemu.

S tem prehajam k ostali vsebini »Ormoških spominov«.

Izvrstno je pogodil dr. Geršak, da je pridobil g. Fr. Vabiča, kateri je opisal šolstvo ormoškega okraja. G. Vabič nam opisuje pouk, šolske zgradbe, pouk v ročnih delih, pouk v šolskem vrtnarstvu in poklada kmetu na srce zlate besede, naj bi kmetje skrbeli za šole, naj bi bili prijatelji šole in naj bi skupno z učitelji delovali za napredek in prosveto naroda.

Neprecenljive vrednosti in stalne veljave je poglavje, v katerem se nam podajajo živopisni pisateljev iz ormoškega okraja. V »Ormoških spominih« se natančno opisujejo vsi pisatelji, katerim je tekla zibel v ormoškem okraju. Ti pisatelji so: Štefan Modrinjak, dr. Štefan Kočevar, Stanko Vraz, Jakob Meško, Božidar Raič, Matija Goršič, Lavrencij Herg, Božidar Flegerič, Ivan Skuhala, dr. Fran Simonič, Davorin Trstenjak, Anton Trstenjak, dr. Ivan Dečko, Fran Nedeljko, Fran Rakuš, Valentin Cajnko: Fr. Meško, Rudolf Vrabl, O. Vrazu, Modrinjaku in B. Raiču imamo že obširne živopisne, a literarnemu zgodovinarju se je zelo ustreglo s tem, da se je življenje in delovanje ostalih pisateljev opisalo z vso natančnostjo, tako da imamo pri roki vse podatke, kolikor jih potrebujemo. Literarni zgodovinar bode moral posegati po tej knjigi in bode dr. Geršaku hvaležen, da se je v svojih spominih spomnil vseh onih mož, pisateljev in narodnih boriteljev, ki so doma iz ormoškega okraja. Za to imenitno poglavje trebalo bi posebne študije, ako bi hoteli vse vsaj površno omeniti.

Na koncu »Ormoških spominov« oglašil se naš pripovedovalec Fr. Ks. Meško s svojo spominsko črtico: »Mladost«. Uprav mojsterski nam riše Meško svoje spomine na mladost, kak utis je napravljala nanj rodna gruda, gozd in nebo, in kako se je hodil navduševati v ormoško čitalnico. Naš stari znanec, vodranski samotar Božidar Flegerič, povzdignil je svoj pesniški glas »S t a r i L i p i« in pravi, da ima živo upanje v slovensko bodočnost.

Stanko Vraz je hrvaški pesnik. Opeval

je v »Djula bija h« našo gorenjsko stran z očetom Triglavom in proslavil je tudi svoj rojstni kraj v ormoškem okraju. Kdo vse izmed nas pozna Vraza? Malokdo! Ubogo malo je Slovencev, ki so čitali Vraza. Dr. Geršak je tudi na to mislil. Ponatisniti je dal nekoliko odlomkov iz »Djulabej« in narodno pripovedko: »T r a ž i i d a t e t i.« Manj znane hrvaške besede so raztolmačene s slovenskimi, tako da lahko vsak človek čita Vrazove pesme.

Kar se bode izkypilo iz »Ormoških spominov«, je namenjeno družbi sv. Cirila in Metoda.

Naposled nam je še omeniti, da knjigo krasi petnajst lepih slik, katerih so nekatere tiskane na posebnem kartonu, nekatere pa so uvrščene med besedilom. Te ukusno izgotovljene slike pričajo, da je »Katališka Tiskarna«, v kateri so se tiskale, kos vsakemu finemu delu.

V Gradcu, dné 1. decembra 1902.

Radoslav Ljubomičovič.

Glasba v Idriji.

Iz Idrije, dné 28. novembra 1902.

V obče je znano, da je Idričan že po rodu muzikaličen: eni znajo peti, drugi na kak instrument svirati itd. tako da ima vsakteri svojo glasbo, eni umetno, drugi pa naravno. — In to muzikalično nadarjenost je naš v. č. g. dekan in poslanec M. Arko v zadnjih letih v pravi tir spravil. Sestavil je močan mešan pevski zbor, ki ima deloma pod njegovim, deloma pod vodstvom izvrstnega organista, znanega skladatelja gospoda J. Pogačnika vsak teden vsaj po dve do ne po tri vaje v cerkveni glasbi. Ljudsko petje pa vodi od lanske jeseni v splošno zadovoljnost družbeni pevovodja g. J. Gruđen vsak teden po dvakrat. Tedaj imajo pevci skupaj 3 do 5 vaj na teden. — In sad teh vaj se leto za letom tem lepše kaže! Ravno letošnje običajno praznovanje sv. Cecilije je pokazalo, do kake dovršenosti je naš pevski in godbeni zbor dospel! Na sv. Cecilijo smo imeli ob 7. uri zjutraj peto sv. mašo, pri kateri se je pela izborna Benzova skladba. V torek, 26. novembra pa sta pevski in godbeni zbor proizvajala ob 8. uri zvečer v dvorani pri g. Didicu razne pevske in godbene točke. — Dvorana je bila polna pevcev in ljubiteljev lepega petja in godbe. — Nismo se varali na naših nadah, da bomo zadovoljni z užitkom tega večera. Pevski zbor, broječ nad 40 oseb, je pod vodstvom marljivega nesebičnega pevovodje kat. delavske družbe g. Jos. Grudna vsah 8 deloma jako težkih skladb — natančno in izborno proizvajal. Osobito so nam dopadli: »Ciganie«, Försterjeva »Ljubica«, in »Mornar«. A tudi ženski zbor je krasno zapel »Predico«. — Nastopil je tudi naraščaj moškega zbora s starimi pevci skupaj (brez pevkin) pri »Starošekie«, tako da je bilo samih pevcev 32. — Tudi godbeni zbor na lok je pod vodstvom g. L. Majnika častno rešil svojo nalogo. Da, reči smemo, tako izvrstno že dolgo niso igrali naši godci, kot ta večer!

Povsem moramo reči, da smo bili presenečeni na letošnji veselici v čast sv. Cecilije nad izbornim petjem in godbo. Žela pa sta zato tudi oba zbora — pevski in godbeni — za svoj nemali trud obilno pohvale. Da ni manjkalo pri tej priliki zdravic in nagovorov, ni treba omenjati. Želeli je, da bi se družbeni petje in godba pod sedanjim vestnim vodstvom tudi v prihodnje tako gojila, kakor do sedaj in da bi isti neutrudljivi in zjedinevalni duh i nadalje prošinjil vse one, ki sodelujejo pri tako lepem početju. V to pomozi Bog!

Dnevne novice.

V Ljubljani 3. decembra.

Osebnosti. Finančni koncipist gospod dr. Erik Mühleisen je imenovan davčnim nadzornikom v IX. in finančni konceptni praktikant g. Aleks. Guzelj finančnim koncipistom v X. činovnem razredu. — Okrajni komisar g. baron pl. Gussich je pozvan v trgovinsko ministerstvo. — Deželni vodni koncipist baron Karol plem. Schlosser je prideljen ljublj. okrajnemu glavarstvu.

Iz Beljaka, dné 2. dec. Č. g. Dioniz (Janez) Spitzer, bivši frančiškan in župnijski upravitelj, na Peravi v Beljaku, je prestopil v goriško nadškofijo ter je imenovan za samostojnega vikarja v Pečinah (tolminski okraj). Č. g. Spitzer je bil izboren duhovni pastir, iskren Slovenec in si je za tukajšnje Slovence, ki njegov odhod zelo obžalujejo, pridobil zelo mnogo zaslug. Dobro znan je tudi višarskim romarjem, ker je večkrat deloval na sv. Višarjah. — Dnó 28. nov. je umrl tu g. J. Lah, vpokojeni nadučitelj iz Beljaka. Bil je znan kot spreten sadjerejec

v političnem oziru sevê nasprotnik Slovencev. — Dnó 24. nov. je večerni brzovlak med Beljakom in Št. Rupertom povozil žel. čuvaja Iv. Wucherer. Zapustil je vdovo s petimi otroci.

Umrl je v Ljutomeru gospod Bogomir Fekonja, krojač, brat znanega akademičnega slikarja g. Romana Fekonja, ki živi sedaj v Ameriki.

Šolski svetnik č. g. Ivan Krušič. Gospoda šolskega svetnika Ivana Krušiča je minolo soboto zadel mrtvoud; k sreči mrtvoud ni bil popola, nego le delen, vsled česar je upanje, da blagi gospod okreva. Zanimanje in sočutje za spoštovanega bolnika je splošno. Želimo, da bi mogli čim prej poročati o ozdravljenju gospoda profesorja.

Umrl je v Povijah pri Trsteniku dnó 2. decembra gospod Janko Bukovnik, c. kr. poštni praktikant. Pokojnik, ki je lansko leto dovršil gimnazijo, je bil blaga duša, tih in miren značaj. Lahka mu zemljica!

Nova slovenska posojilnica na Koroškem. Poroča se nam: V Galiciji pod Grabstanjem se je osnovala nova slovenska posojilnica. Može, ki so izvoljeni v odbor, so nam porok, da bo uspešno delovala.

Zaklad za pomoč po uimih. Iz Celovca: Minulo nedeljo se je zbralo pri g. dež. predsedniku 17 gospodov, da se posvetujejo o ustanovitvi posebnega zaklada, iz katerega bi se zajemala prva pomoč po uimih. Takšen zaklad je za Štajersko že osnovan. — Mil. g. stolni proš L. Einspieler je v razpravi izjavil, da duhovščina to podjetje pozdravlja in da je bo rada podpirala. Istotako so drugi govorniki pozdravljali novo ustanovo. Odbor, ki se je osnoval, bode ukrenil potrebno, da se zaklad čim prej csnuje.

Slovenske predstave v Celju in g. Proft. Ravnatelj celjske višje gimnazije g. Proft, je prepovedal dijakom poset slovenskih predstav. Dovolil le posameznikom ako ga prej prosijo, toda največkrat dijak ne dobé dovoljenja. Kako si upa g. Proft tako postopati z višjimi gimnazijci. Menda se bo pač dobila pot, da se takemu izrabiljanju ravnateljske oblasti stori konec.

Iz Celja se poroča, da se je cesarski svetnik Traun, pameten mož, kakoršnih je v Celju med Nemci treba pri belem dnevu z lučjo iskati, odpovedal vsem častem, ki so mu jih naklonili celjski Tevtoni.

Deželna živinska razstava bode prihodnje leto od 6. do 8. septembra v Celovcu. Zadnja taka razstava je bila tam leta 1885 o priliki splošne deželne razstave.

Iz Zagorja ob Savi. V veliki dvorani gospoda L. Habata vršil se je pretečeno nedeljo koncert zagorskega kolesarskega orkestra, kateri je bil prav dobro obiskan. Jednodeljanka »V civilu« igrala se je jako precizno ter so igralci želi zaslužno pohvalo. Pariška cestna godca »Jacques in Stefano« podala sta občinstvu izredno zabavo ter sta morala vsako točko ponavljati. — V kratkem predstavljali se bodo na istem odru »Rokovnjači«, za katero igro se že sedaj pridno skušnje vrše.

Odgovor benečanskega župana.

Ker je tržaški župan ves srecen naznanil benečanskemu županu, da dobila lesni trg in lesna ulica v Trstu imeni laških podanikov, zahvalil se je na tem sporočilu župan iz Benetk in pohvalil Trst, »da tako vzvišeno odgovarja bratstvu, ki nas druží v domovinski kulturi.« Original se prav za prav glasi tako: »che ci unisce nella patria cultura«, a vsak bo vedel, da stoji »cultura« le radi tega zraven, da ne morejo zapleniti in da je najvažnejše v tem »patria« (domovina).

Spodnještajerska jubilejska ustanova v spomin 50letne vlade našega cesarja je začela svoje poslovanje. Ta ustanova ima vsled rodoljubnih darov plemenitih rojakov iz vseh krajev glavnic z zakonito popolno varnostjo naloženih 20.000 kron, katerih obresti se razdelijo po smenu ustanove revnim pa pridnim slovenskim dijakom, ki naj se podpirajo tako dolgo, da dobe plačano javno službo. Za tekoče šolsko leto je na razpolago 1200 kron. Iz te svote dobijo

podporo dijaki, ki za njo prosijo, ki so vredni in potrebni.

Mrtvega v morju so našli v Trstu 47letnega Josipa Tavčarja iz Idrije.

V Malem selu izpusili so iz tamošnje ladjetesalnice v morje vojni parnik naše mornarice, ki ima namen, prenašati pod morske mine in jih spuščati v morje. Ime so mu dali »Bazilisk«.

Iz Kormina. Ona dva laška finančna stražarja, ki so ju aretirali na avstrijskih tleh naši orožniki, prišla sta pred sodišče v Korminu, a bila oproščena in izpuščena na Laško.

„Edinost“. Od konsorcija „Edinosti“ smo prejeli sledeče: Ozirom na notico pod naslovom: „Tržaškega Brivca“ v zadnji Vašej s botni številki blagovolite sprejeti v smislu § 19 tisk. zakona ta-le popravek: Ni res, da je kupil konzorcij lista »Edinost« že prošli mesec tržaškega »Brivca« tor da ga je spleh kupil, v sed česar tudi ne more biti odgovoren ta konzorcij za pisavo istega lista. Ravno tako ni res, da je sedaj glavni urednik »Edinosti« g. Godina. Spoštovanjem za konzorcij lista »Edinost« dr. Gustav Gregorin. — Kakor se vidi, se konzorcij »Edinosti« g. Godine nekoliko brani. Mi smo o stvari natančneje poučeni: G. Cotič je sam odložil glavno uredništvo in ga izročil g. Godini, a konzorcij se ni odločil. Dolga posvetovanja so na dnevnem redu. Bržkone se vse zopet poravnava, da ostane g. Cotič spiritus agens »Edinosti«. Sicer je pa vse eno, kdo da ima uredništvo. Glavna stvar je, da konzorcij vpliva na list, da se bo zdržal ne o s n o v a n i h n a p a d o v n a katoliško-narodno stranko. To je najmanj, kar moremo od njega zahtevati. Če odklanja konzorcij odgovornost za »Brivca«, je ne more odkloniti glede »Edinosti«, in tu se naj naredi vendar enkrat red!

„Regnicoli“. Povedali smo že, da so iz Ruma poročali, da iz Italije si hodijo iskati dela po naših krajih večinoma taki ljudje, ki so bili v Italiji že kaznovani in ki ne morejo najti tam več dela. Tožili smo tudi že večkrat, da jemljejo v Trstu na delo take laške podanike, a da morajo naši delavci stradati. A pri vsem laškem odprtem srcu tržaškega magistrata in tržaških laških podjetij, pri vsem tem, da jemljejo na delo »regnicole«, a da ostajajo naši na cesti, vendar je še mnogo »regnicolov« v Trstu, ki nimajo dela, a veliko število je tudi naših brezposelnih ljudij, ker jim tuji »regnicoli« kradejo kruh. Policijska oblast začela je prav strogo postopati proti brezposelnim. Oni delavec, ki nima pri sebi štirih kron in nima stalnega dela, tega izženejo. O ločevanju postopanje policije v tem pogledu z onimi »regnicoli«, ki so prišli v naše kraje le vsled tega, ker ne morejo več najti vsled prestanih kazni v Italiji dela. Tudi to odobravamo in bili bi jej iz srca hvaležni, ko bi pognala vse »regnicole« čez mejo, saj je dosti naših ljudij, ki nimajo dela in ki nimajo kaj jesti. Proti temu pa moramo odločno nastopiti, da bi nam izganjala naše ljudi, ki so slučajno brez dela in ki nimajo slučajno štirih kron. Trst je v Avstriji, Trst je naša domovina in v Trstu ej Slovenec doma, četudi nima slučajno za služka. Če bo treba za Trst kri prelivati, vprašalo se ne bo našega delavca-vojaka, če ima v žepu štiri krone! Umevno je, da laški listi, oni, ki so razprostrli zastavo laške civilizacije nad kraji, kjer je vohrala naša trobojnica, prav hudo napadajo tržaško policijo vsled izгона onih »regnicolov«, ki so brez sredstev in da se za naše ljudi niti ne zmenijo. — To je prav priprosto pri teh ljubih Labih: »Regnicoli«, njih jezik, njih šege naj vladajo pri nas; mi pa zapustimo naša ognjišča in hajd s trebihom za kruhom.

Premembe posestev v Celju. Vilo »Lidice« kupil je Alojzij Walland, trgovec v Celju. Zdjade njegova cela tostranska plat griča sv. Miklavža. Napravil si bode najbrž iz mesta do vinograda serpentinstezo. — Celjska mestna občina kupila je baron Bruckovo posestvo. Ker pa ji vendar predrago hodi, in večina mestnih očetov ni zadovoljna s tem kupom, bode zupan Julij Rakusch na se vzela posestvo.

Družba sv. Cirila in Metoda ima danes samo 1195 K 14 v posebnega premo-

ženja. Slovenci in Slovenke, na pomoč pro potrebni družbi!

Pozor pred simulantom! S Stajerskega se je priklatil pred kratkim 55letni barvarski pomočnik Fran Kočevar iz Ambrusa. Napadajo ga najrazličnejši »krčma« in druge »boleznis«, s katerimi zna vzbujati sočutje prebivalcev. Priredil je že več takih predstav in s tem izvalil obile darove iz ne poučenega ljudstva. Torej, pozor!

Železnica Videm-Kobarid. V laški poslanski zbornici predlagal je poslanec Breda, naj laška vlada zgradi železnico iz Vidma proti Kobaridu v soški dolini.

Iz Soče so potegnili blizo železniškega mosta mrtvega cigana Miho Majerja.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet

Včeraj je imel občinski svet redno sejo, katere dnevni red pa zopet ni rešil, ker je seja prej postala nesklepčna. Najprej sta prišla na dnevni red dva nujna predloga.

Glede poštnega urada na južnem koldvoru je predlagal g. obč. svetnik Žužek, naj se obrne župan na pošto ravnateljstvo v Trst in na trg. ministerstvo, da se ustanovi ondi brzojavna postaja in da se tudi uradni prostori razširijo. Sprejeto.

V zadevi šeste lekarne v Ljubljani je predlagal obč. svetnik gospod Prosenec, naj ne bo šesta lekarna na sv. Petra cesti v hiši g. Trčka, kakor je vladi priporočal magistrat, ker na sv. Petra cesti tudi za Vodmat zadošča lekarna gosp. Lavstika. Predlagal je, naj se občinski svet izreče za to, naj bo šesta lekarna na Dunajski ali Marije Terezije cesti, ker je ondi sedaj največji promet. Tudi podžupan Bleiweis se je prilagodil Prosenčevemu predlogu, g. ravnatelj Senekovič pa je predlagal, naj se Prosenčev predlog izroči v pretres še odseku. Predlog Senekovičev je bil odklonjen in sprejet je bil Prosenčev predlog.

Wagenführerjevo ponudbo za izvensodno poravnavo za njegove teriatve pri gradnji vodnjaka poleg mestne elektrariske centrale je občinski svet odklonil, češ, da je Wagenführer že itak prejel 137 kron več, kakor ima pa trjati.

V upravni odbor »Mestne hranilnice« je bil izvoljen g. Josip Prosenec.

V komisijo za pripravljane poizvedbe za osebno dohodarino pa so bili izvoljeni gg. Jožef Maček, Ferd. Stare in Iv. Sevnik, trgovec na Starem trgu.

Ustanove za invalide so se podelile Ant. Jerini za Vrhnike ter Francetu Demšarju iz Železnikov.

Prošnji Josip Kušarjevih dedičev za dovolitev izbrisa kavcije glede postavljanja tržnih lopob mestnih sejmih se ugodil, ker občina že davno ne postavlja več tržnih lop.

Ponudba vpokojenega dvarkarja gospoda Jožefa Perhava za odkup stavbišča ob južni železnici za Wettachovo vilo se odkloni, češ, da je ponudba 12 kron za štirijski meter prenizka. Občina zahteva 24 K za štirijski meter.

Rešilna postaja v »Mestnem domu« se od 1. prih. mes. odda v oskrb prostovoljnemu ognjegasnemu društvu, ki izvežba svoje člane v sanitetni službi, da bo tako pomoč tudi ob večjih nesrečah. Občinski svet da za to društvu 586 kron letne nagrade, odda društvu v »Mestnem domu« prostore policijske stražnice, ki se opusti. V te prostore se vpelje telefon. Dalje dobi društvo tudi stanovanje dosedanjega sluga pri rešilni postaji. Kosička. Mestni zdravniki se bodo konstituirali kot zdravniki rešilne postaje. Tudi inventar dosedanje rešilne postaje dobi ognjegasno društvo v uporabo. — Bolnikov z nalezljivimi boleznimi rešilna postaja ne bo prepelevala.

Prizivo posestnice Amalije Žerjavove proti naročilu, da mora svojega psa imeti priklenjenega se ugodil, istotako se ugodil tudi prizivu tesarskega mojstra gosp. Ivana Zakotnika proti magistratnemu naročilu, da mora radi električne železnice les na te sališče voziti po — noči.

Pri tej točki je prišel na vrsto tudi Codellijev avtomobil. Občinski svetnik gospod Žužek je ogorčen povdarjal, da posebno »stara škrtija« Codellijeva ovira promet in naj se prepove prevažanje te »barke«. Občinski svetnik gosp. Lenček je dejal, da je bil že skrajni čas, da se je našel mož, ki se je upal nastopiti proti Codellijevemu avtomobilu. Tega se ni videlo, obrtniku Zakotniku pa se je izdala zgoraj označena prepoved.

Gospod Šubic pravi, da se bi svet smejal, ako bi izdali prepoved proti avtomobilu, katerih bode vedno več. Na to je nastalo silno ogorčenje, posebno obč. svetnika dr. Triller in Turk sta razvila živahno debato o avtomobilih in konjih. Obč. svet-

nik Turk je klical: »Vozniki so kaznovani, če prehitro vozijo.« Ko je še podžupan gospod Bleiweis dejal, da v Ameriki vsak na cesti gleda na se in tako naj bo tudi v Ljubljani, je občinski svet odklonil predlog g. Žužka.

Iz poročila klavničnega ravnateljstva posnemamo, da se nov hlev za prašiče ne bo zgradil, kakor se je prvotno nameravalo, pač pa se popravi stari hlev, kar bo veljalo 3301 K 15 v Klavnica ima prebitka proračunjenega za 1903 leto 15.739 K 25 v. Namestu dosedanjih lesenih mizic v klavnici se napravijo železne mizice in tudi železni vozički. Obč. svet je sprejel predlog, naj se obrne občina do odločilnih faktorjev, da se dovoli uvoz prašičev z Ogrskega direktno v klavnico, da se tako zniža cena prašičjemu mesu. Obrne naj se do poslanca dr. Tavčarja, ki naj preskrbi uhod ogrskim prašičem na Kranjsko. Za tiste mesarje, ki ne morejo sedaj v bivšem licealnem posloju več shranjevati svojih tržnih stojev, bo občina preskrbela lopo na vrtu pisateljskega društva. Zupan Hribar je omenjal, da to ni stvar občine, ampak da si morajo mesarji sami preskrbeti prostore, kar pa ni obveljalo. Obč. svetnik g. Kozak je opozarjal, naj se gleda na to, da bo mestna ledenica ob pravem času preskrbljena z ledom. Nadaljne točke dnevnega reda se niso vršile, ker je obč. svet postel nesklepčen.

Izvanredni občni zbor zadruga gostilničarjev in kavarnarjev vršil se je ob izvanredni občni udeležbi včeraj popoldne v salonu g. Križ. Zapisnik zadnjega izvanrednega občnega zbora se je odobril. Nato je g. Pock poročal o gostilničarskem sestanku, ki se je vršil dne 17. 18. in 19. minulega meseca na Dunaju. Pri sestanku se je postopalo nepristransko, kar dokazuje, da so bili v predsedstvu izvoljeni delegati iz vseh krajev naše države. Tudi govornik je bil izvoljen v predsestvo, na kar je on kakor tudi ljubljanska zadruga gostilničarjev in kavarnarjev lahko ponosna. Pri shodu zastopal je koristi združnih članov kolikor je bilo mogoče. Okrog 100 drž. poslancev udeležilo se je shoda. Na tem sestanku dobil je tudi g. Pock besedo, razložil je položaj in razmere ljubljanskih gostilničarjev, zlasti je poudarjal, koliko škoda napravi laško vino. Gostilničarji naj bi raje kupovali vino doma v naši državi. S tem ohranimo svoj denar, kateri pride vendar prej ali slej zopet na okrog. Dalje je spikal konkurenco, katera se je razširila v ljubljanskem mestu. Med drugim je tudi omenjal, da je dobil »škofov brat« pravico prodajati vino čez ulice, a kmalo si je napravil klopi in mize, tako da se sedaj tudi v njegovih prostorih lahko pije. (Gosp. Pock je poudarjal da škofov brat toči škofovo vino in da škof išče dobičkan. Ne vemo, li je g. Pock slabo informiran ali si hoče škofa privoščiti. Kolikor je nam znano, toči škofov brat vino svojega bratranca, kateri je veliki in sološno znani vinotrtec. Opazka poročevalčeva). Razjasnil je tudi razmere pivovarjarjev napram gostilničarjem, dalje razmere v deželni bolnici, koder so baje osnovali pravcato kantino, barantanje z obrtnimi listi, ter končno vstopil za to, da se upelje tudi za gostilničarje skušnja sposobnosti. Govornik je bil tudi v deputaciji, ki je bila v parlamentu in pri ministerskem predsedniku. Dr. Tavčar se je raje isti dan — peljal v Ljubljani po Karlovske cesti na lov, na Dunaju ga pa ni bilo. Pohvalno se je g. Pock izrazil tudi o dr. Luegerju. Kakor se je razvidelo, je dobra južina pri dr. Luegerju dobro teknila delegatom gostilničarskih zadrug. Poročilo vzelo se je v znanje, gosp. Dachs poročal je o bolniški blagajni, katera naj se osnuje za gostilničarje. Razvil je zgodovino tega vprašanja v gostilničarski zadrugi, govoril o mezdah, o prispevkih, ter končno nazvoče pozival k skupnemu delovanju zadruga gostilničarjev in kavarnarjev. Naznani tudi, da so pravila pri deželni vladi in kakor hitro bo vlada pravila potrdila, sklical se bo ustanovni shod bolniške blagajne za gostilničarje. Razvila se je živahna debata, katera so se udeležili gg. Pock Rozman in Zabu k o v e c. Pri zadnji točki »raznoterosti, naznani je načelnik g. Pock, da se vrši 7. in 8. t. m. ustanovni shod »Zavezze kranjskih obrtnih zadrug.« Kot delegati na zvezin občni zbor bili so izvoljeni sledeči gg.: Pock, Novak, Kramar, Belič, Kenda, Križ, Jamnik, Štepic, Zabukovec, Balaznik, Pogačnik, Eder, Bergant, Rozman, Dachs in Krvarič. Na predlog g. Pocka se je nadalje v principu sklenilo, ako se bolniška blagajna za gostilničarje osnuje, da posodi združna blagajna isti 400 kron za prve potrebsčine. Ta predlog bo na prihodnjem občnem zboru na dnevnem redu. Gosp. Zajc predlagal je, naj se priredi veselica, katere čisti dobiček naj bo namenjen bolniški blagajni. Tudi o tem predlogu razvila se je daljša debata, katere so se udeležili gg. Fric Novak, Pock, Dachs in Kenda. Končno se je vsa stvar prepustila odboru, da vse pripravno ukrene. Gosp. Fric Novak

je zahteval, da se tudi pri gostilničarski zadrugi osnuje r a z s o d i š č e. Po pojasnilu magistratnega svetnika g. Sečeka se je odboru naročilo, da za osnovanje zadruga razsodišča vse potrebno ukrene. G. Dachs pozival je g. odbornike, naj se isti pridno udeležujejo odborovih sej. G. Maček je mnenja, naj bi se vsak odbornik, kedar prevzame odborništvo in je ne izpolnjuje, kaznoval. Gosp. Zajc je obžaloval, da naše domače časopise ni obširneje poročalo o gostilničarskem sestanku na Dunaju. »Slovenec« je tozadevno debato v državnem zboru, ki je odločilne važnosti, priobčil in tudi glavne točke gostilničarskega shoda omenil. »Slovenska zveza«, v kateri so naši poslanci, se je takoj z n u j n i m predlogom potegnila za gostilničarje. »Slovenski Narod« s Tavčarjem je ostal v tem oziru daleč zadaj. Opomba poročevalca). G. Dachs je povdarjal, ako bodo kake volitve, bodi si občinske, deželnozbornske ali državnozbornske, ne bodo gostilničarji kar slepo glasovali in še agitirali za gospode, katere se jim bo od gotove strani priporočalo. Govornik je mnenja, da bi se ravno dr. Tavčar moral v prvi vrsti brigati za gostilničarje, ker ravno ti so ga tudi volili, a niti na Dunaju ga ni bilo. G. Dachs je mnenja, da morajo gostilničarji v vseh javnih zastopih dobiti svoje zastopnike, vendar take, da se bodo upali nastopiti ne pa kimovcev. G. Novak je obžaloval, da nimajo gostilničarji nobenega zastopnika v trgovinski in obrtni zbornici. Gospod Zajc pa se je pritožil nad druginjo, ki vlada na ljubljanskem trgu. Kriv je temu, pravi govornik, prašičji trgovec in občinski svetovalec P r e d o v i č. Napravil je v inozemstvu nekaj trgovski »schluss«, da mora v nekem gotovem času poslati 6000 prašičev. Ker pa so razne meje zaprte, kupuje on in njegovi agentje prašiče za vsako ceno. Tudi o tem vprašanju razvila se je daljša debata. Končno se je na predlog g. Dachs a izrekla g. načelniku P o c k u zahvala.

O Kant-Laplaceovi teoriji je včeraj v »Katolišk. domu« jako zanimivo in poučno predaval g. prof. Bogumil Remec iz Kranja. Popisov-l je, kako je po tej teoriji nastalo svetovje, in kako so se vršile razne izpremembe na zemlji. Svetovje, iz početka v žarečih parih, je nastajalo po tem, da so se izločevala posamezna osolnca, na to planeti, in slednjič mesec. Nato je popisoval nastanek gorá na zemlji. Kakor na jabolku gube, tako nekako so se na zemlji dvignila gorovja. Nato je razlagal vulkanične vplive, ki so rodili ognjenike, kemični in mehanični vpliv vode, ki razjeda gorovja in kamenje žene v nižavo, in zrak, kateri sicer le po malem, a vendar vztrajno deluje na površino zemlje. Pri tem je omenjal tudi poročilo svetega pisma o nastanku sveta ter dokazoval, da trdne in gotove pridobitve prave vede nikakor ne nasprotujejo naši sv. veri. Občinstvo je sprejelo to lepo predavanje z velikim odobravanjem.

Pazite na svetilke. Dekla slaščičarja Muhrmeyerja je včeraj pihnila v gorečo svetilko, da jo ugasne. Svetilka je eksplodirala in goreči petrolej se je razlil dekli po obleki. Hipoma je bila dekli obleka v ognju. Na pomoč je prihitela Muhrmeyerjeva gospa, kateri se je posrečilo udušiti ogenj.

Hrvaški delavci. Danes zjutraj in opoldne se je pripeljalo mnogo hrvaških delavcev, ki so delali pri Bohinjski železnici, v Ljubljano. Delavce, ki so prišli opoldne, so policaji vstavili, ker je bilo med vožnjo nekemu delavcu ukradenih 60 kron.

Prst zmečkalo. Je včeraj zvečer postreščku Jožefu Kvedru. Pripel je bil svoj ročni voziček ob tovorni voz in je držal za oje, ko so konji premaknili voz naprej. Dobil je srednji prst desne roke pod oje in mu ga je hudo stisnilo.

Najdeno in izgubljeno. Na poti od Wettachove vile po Bleiweisovi, Franca Jožefa in Dunajski cesti do Grajčarjevega hotela je izgubil neki trgovski pomočnik rudečkasto torbico. — Od gledališča do Starega trga je izgubil neki odvetniški uradnik 10 kron. — Antonija Šalen, mesarjeva hči na Poljanski cesti št. 75, je našla pred hišo zlat prstan. — Ivan Rakovec, sodni sluga, je našel na Resljevi cesti žensko uro.

Davkoplačevalci šentjakobskega okraja se vabijo na sestanek, ki bo dne 4. t. m. ob 8 uri zvečer v gostilni pri Kamničanu, Karlovska cesta št. 4.

Konj splašil. Na Starem trgu se je včeraj zvečer hlapcu Antonu Glavanu splašil konj električnega voza in je skočil na tir električne železnice. Ako bi ne bil voznik S S tar električni voz takoj ustavil, bi se bila lahko pripetila nesreča.

Sestanek kršč. soc. železničarjev se vrši nočjo ob pol 8 uri pri Češnovarju v Koldvorskih ulicah.

Poštni in brzojavni uslužbenci v Ljubljani prirede v petek dne 5. grudna 1902 Miklavžev večer v gostilni pri »Novem svetu« na Marije Terezije cesti. P. n. družine se vlužno vabijo. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Siam v panorami. Prav zanimiva serija je razstavljena ta teden v ljubljanskem umetniškem zavodu na Pogačarjevem trgu. Vidi

se glavno mesto Bangkok s kraljevo palačo s mnogimi znamenitostmi, mej temi posebno številne pagode, poganska svetišča s čudnimi maliki. Tudi »sveti« Kaiman se solni ob rečnem obrežju s svojim svetlozelenim plaščem. Posebno zanimive so pa slike, ki predstavljajo lov na velike čete slonov ter prizore iz krotitve. — Prihodnje nedeljo se prične družo potovanje po Bosni, oziroma nje mestih Sarajevo, Mostar, Travnik, Jajce in nekaterih drugih. — Zatem pa sledi: Potovanje nemškega cesarja na vzhod pred 4 leti ob priliki blagoslovljenja nove protestantske cerkve v Jeruzalenu.

Kotiček za liberalce.

Liberalni samci in ženske. V »Slovenki« je dr. Jos. Tomineš, bodoči vseučiliški profesor in klasični dopisnik »Gorenjčev«, popisal razmere med liberalnimi samci in liberalnim ženstvom tako-le: »Ti samci so vsak zase mikrokozem, mal sicer, ali neizmerno požrešen, nenasitljiv zaradi tega, ker izbóti iz sebe in bacne od sebe zopet vse, kar je zanj že storilo svojo uslugo s tem, da se je samcu posladkalo! Med to, kar naj služi takemu samcu — le — v posladkanje in se p. tem vrže v stran, spadajo tudi stvarce — ženske, ki naj ljubko plesicajo z nožicami — seveda le za samca, ki naj sladko migučajo z očesi in slastno štulkajo z ustnicami — seveda le za samca! — Pred nekaj dnevi je »Narod« strašno sramotil celibat in pobijal »oficialno« stališče katoliške cerkve proti ženskemu vprašanju. Zdej je prof. Tomineš razkril »oficialno stališče« liberalnih samcev.

O »Stajerčevih« naročnikih se nam piše s Stajerskega: »Stajerčevih« naročnikov ni tako strašno veliko, kakor se čudi »Slovenec« od 27. novembra t. l.; naročnikov ima morebiti komaj en tisoč; druge iztise pa dobivajo nemškotarski trgovci, ki potem po sili vrivajo »Stajerca« kupovalcem, vtikajo v moko, v pšeno, v riž, zavijajo v njega milo, sir, kvas, sladkor itd. Podpora pa dobi »Stajerc« od nemškotarskih trgovcev in od »Südmarke«.

Čitalničarji v Kranju in njih rep. Znano nam je, da ošabni voditelj v Kranju liberalce komandira kakor kučke, in če ga ne ubogajo, s svojim jezikom tudi pošteno osvrka. Vendar pa nismo mogli verjeti, da je kaj takega mogoče v mestu Kranju, ko bi ne bili brali črno na belem v njegovem glasilu, kakor se je zgodilo zadnjo soboto. Bila je plesna veselica v čitalnici. Več družin, ki so se naveličale surove družbe, je zapustilo dvorano in odšlo domov. Pa kako jih je počastil »Gorenjec«! To-le piše o obiskovalcih čitalnice, ki niso hoteli plesati: »Prvi valček zadoni — precejšnje število moških — pa rep med noge in v beg! Zaplostno so stopicale za njimi soproge, sestre in hčerke, ki bi pač imele poguma... Pri pomnila pa se je kaka gorka o onih, ki so ali prelepi, ali preleni, ali prepartetni, da bi privzdigovali pete. Pa saj rase na pisanem travniku tudi — osat — Res, lahko čestitamo ponosnim Kranjcem, da v ondotno čitalnico zabajajo moški, ki devajo rep med noge in žro osat. Še bolj pa čestitamo talentiranemu »Gorenjčuku«, ki je osle, kateri še hodijo v čitalnico, ovekovečil pred slovensko javnostjo.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

Jeftejeva hči. — Caveria rusticana.

Sinoči je triumfovala na slovenskem odru italijanska umetnost Uprizorila se je duhovita enodejanska Fel. Cavalottija »Jeftejeva hči« in pela Pietra Mascagnija »Caveria rusticana«. — Cavalottijeva »Jeftejeva hči« je ne samo duhovita, temveč tudi tendicijsna slika iz življenja mladih zakoncev laškega grofa Maria Albertia in njegove, navidezno naivne, v resnici pa duševno globoke soproge Beatrice. Enodejanka je pomešana z lahkim humorjem in končuje s triumfalno ženske zvestobe in ljubezni. Kakor je žrtvoval stari svetopisemski Jefa svojo hčer, tako se žrtvuje moderna soproga Beatrice, da reši s tem svojega moža iz rok omožene baronese Assenije di Villalbe, s katero je grof poprej ljubkoval. Beatrice hoče dati svojemu zakonskemu življenju trdno podlago: ljube en in zvestobo in za to dvoje žrtvuje »medene« mesece svojega zakona, zatajujoč sama sebe s tem, da se dela naivna in s tem, da živi s svojim možem kot živita brat in sestra. Sele potem, ko si je osigurala ljubezen svojega moža in plemenito odstranila baroneso Assenijo, šele potem postane v resnici žena onega, ki jo je vzel samo na željo svojega strica, v katerem pa je vzbudila pravo in resnično ljubezen. Značaj Beatrice je sicer s početka nekoliko nejasen. »Nekaj se skriva pod njeno dušo«, to je spoznal kmalo zdravnik dr. Sarchi in za to svetuje grofu, da naj še čaka. On zaupa bolj Beatrici kot Mariju, dasi »ne zaupa navadno ženam, ki čitajo sveto pismo.« Tudi nam se je zdel značaj mlade Beatrice neko-

liko neverjeten in pretiran, ko smo pa videli konec, smo spoznali da je pisana enodejanski radi tendence, dasi so drugi trije značaji popolnoma realistični. — Igralo se je sinoči izvrstno, kar konstatiramo v zadnjem času opetovano z veseljem. Gospodična Kreisova nas je naravnost presenetila kot Beatrice, istotako gdéna Rückova, ki je igrala, kot vedno, premišljeno in duhovito. Gospod Dobrovoly je bil eleganten zdravnik v igri in maski, manj pa nas je zadovoljil gospod Hašler v ulogi grofa Maria. S početka igre ga nismo prav nič razumeli. Tudi nam ne ugaia njegovo kretanje, dasi je v mimiki dober. Zakaj se že vendar ne potruži, da bi govoril razločno? — Zatem se je pol Slovencev že znani a vedno priljubljeni melodram »Caveria rusticana«. V njem so nastopili novi solisti, ki so nas popolnoma zadovoljili. Posebno nam je omeniti premišljene igre gošpe Hanuševodove in gospodov Krala in Vlček s. — Gledišče je bilo dobitno obiskano.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča.

Svojega najboljšega prijatelja je ubil že večkrat kaznovani Janez Kimovc, po domače Petrovčev 18 let stari posestnika sin iz Cerkelj. V Kernovi gostilni so se zvečer 4. okt. domenili: obtoženec, Janez Robar in Tone Šter, da jo bodo mahili proti Velesovem. Po Šterovem nasvetu so se za slučaj napada vsi trije v Ahlinovi šupi dobro oborožili in jo krenili proti Česnjevku. Šter in Robar sta postala pri Kapovčevi hiši, med tem, ko je Kimovc pri neki šupi onkraj ceste sam ostal. Ko prva dva slišita, da se v Kapovčevi hiši odpirajo notranja vrata, stekla sta nazaj proti Cerkeljam mimo šupe, kjer je čakal Kimovc. Ta misleč, da se gre tu za kak napad, vdari v temi, ne da bi vedel, koga je zadel, s tolkačem ter pobije ž njim Toneta Štera do nezavesti na tla; dne 6. okt. je umrl poškodovanec, kateremu je bila vsa lobanja razbita. Na smrt ranjen je pravil drugi dan Šter, da ga je njegov najboljši prijatelj, s katerim ni bil nikdar v prepiru, s tolkačem vdaril. Obdolženec se je po dejanju sam še proti Robarju hvalil, da je nekoga »fejst« udaril. Obdolženec dejanja ne taji, in še pravi, da je imel res namen po naročilu Šterovem vsakega udariti, kateri bo mimo prišel. Kimovc je bil hudodelstva uboja krivim spoznan in obsojen na 4 leta težke ječe, poostrene z 1 postom na mesec ter temnico in trdim ležiščem ob obletnici.

»Denar sem, drugače pogineš!« je grozil še le 17 let stari, a zelo pokvarjeni delavec Janez Sameja iz Prevoj. V Švarceni krčmi v Prevojah pridružil se je proti večeru Pavlu Levcu. Ko je pa Levce hotel iti spat na Švarceni hlev, znal mu je Sameja tako sladko prigovarjati, naj gre z njim v Vrbo nočit, da se je res ta zato odločil. Čudno se mu je pa zdelo, da je spremlevalc zvil v stran mesto proti Vrbi, in na vprašanje, kam da ga vleče, mu Sameja odgovori: »bova že prav prišla«. Ko prideta na samotni prestop blizu malega potoka Radomlja, spodbil je Sameja Levcu obe nogi, ga pričel s pestjo nabijati po glavi in mu je žugal z besedami: »sedaj pa denar sem, drugače...« Suval ga tudi s čreviji po glavi, z roke ga tiščal za vrat, z drugo pa preiskaval žepa, v katerih je našel 3 K gotovine. »Ves denar mi moraš dati«, režal je obdolženec na Levca, »saj sem videl, da ga imaš«; a ker ni več dobil, sunil ga je v potok Radomlje. Ko je pa Levce po hudem naporu iz vode na suho zlezal, skočil je Sameja zopet v njega, ga zgrabil od zadej za vrat in ga vrgel ob tla. Levce pa je po tegnili sedaj nož v svojo obrambo, na kar je napadalec izginil brez sledu. Obdolženec je dalje pri Osolinovih vzel letos 11. oktobra 1 štampiljo, vredno 2 K in 1 zlat prstan, vredn 6 K; 16. oktobra t. l. je Janeza Kavčiča iz Moravó brez vsega povoda večkrat ob tla vrgel. Ker so porotniki prvo glavno vprašanje zanikali, je bil Janez Sameja od obtožbe hudodelstva ropa oproščen, pač pa hudodelstva težke telesne poškodbe in prestopka tatvine in zoper varnosti telesa krivim spoznan in na 18 mesecev težke ječe obsojen, katera se mu je poostriala z 1 postom vsakih 14 dnij.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Odlikovan katoliški redovnik na Angleškem. Angleški kralj Edward je podelil patru Hechtu iz reda Marijinih oblatov red sv. Mihaela in sv. Jurija, ki se podeljuje samo princem in najvišjim dostojanstvenikom. S tem je odlikovan red za požrtvovalnost v južno-afriški vojski. — Radi »moralista« Grassmanna obsojen. Pred porotnim sodiščem v Welsu je bil obsojen v dvamesečni zaporu rednik »Salzkammerngutzzeitung« Lang, ker je kritiziral Grassmannovo moralno teologijo. — Stavka Lvovskih lekarniških uslužbencev se prične v petek opoldne, če se dotlej ne ugodita k

zahtevam. — Belgijski parnik potopil. Potopil se je v Severnem morju parnik »Leopold«. 28 mož je utonilo. — Povodnj v Sicilji. V Catanisetti se je vesled povodnji podrla neka hiša in del zidu. Trije otroci so utonili. — Policaj je hotel bombopoložiti v Rimu pred parlament. Prijeli so ga v hipu, ko je hotel to izvršiti. Izjavil je, da je hotel položiti bombo, da ga rani. Naznanil bi potem, da ga je bomba ranila, ko je zločin zasledil in bi tako dobil mirovino. — Samomor radi kanarčeka. Pri Enzersdorfu na Nižjeavstrijskem je skočila v vodo in utonila 14letna Karolina Štepanek, ker ji je doma ušel kanarček. — Kongres srbskih gledaliških igralcev se vrši v kratkem. Srbski igralci ustanove svoje glasilo. — Strajk v Marzelju. Potniki, ki trpe vesled štrajka, so se obrnili do ministerskega predsednika Combesa, kakor tudi do več senatorjev in poslancev s prošnjo za posredovanje, da bo omogočen njihov prevoz ali da vsaj najpotrebnejši de kako materialno podporo. Brodarski posredovalci razmišljajo o odredbah, da bi se transitni obrat zagotovil po holandskih in nemških obrežnih ladijah. Nekoliko parnikov bi se moglo opremiti za preskrbljevanje službe v Algir in Tunis.

Sodnijska komisija v kuhinji. V Kromerizu je sodnijska komisija morala te dni raztegniti svoje delovanje na kuhinjo nekoga hotelirja, ki je odpustil kuharico, češ, da ne zna kuhati. Kuharica ga je tožila in sodišče je poslalo v hotelirjevo kuhinjo dva veččaka v kuhinjo, da jima je morala kuharica skuhati razna jedila. Veščaka sta izjavila, da ima hotelir prav.

Otroci umorili očeta. Iz St. Louis v Ameriki prihaja poročilo, da so v Columbeu umorili kmetovalca Roehersa njegovi otroci. Ustrelil ga je njegov 14letni sin z nalašč v ta namen kupljeno puško. Po umoru zavlekel je očeta s pomočjo dveh mlajših bratov, katerih eden je 10 in drugi 8 let star, na kup slame, katero je potem zažgal. Elini vzrok zločina, pravijo, je bilo slabo ravnanje očeta s svojimi otroci.

Darovi

Za pogorelca v Ribnem: Plemenita dobrotnica z Dolenjskega 60 K, župnija Kropla 8 K, č. g. A. Kumer, vpok. župnik 1 K, župnija Ljubno 8 K.

Bog plačaj vsem dobrotnikom!

Za »Ljudski sklad«.

Darovali so sledeči p. n. gospodje: Krištofič Lorenc 10 K, Neimenovan 4 K, Petek Andrej 10 K, Stazinski Nikolaj 5 K, Zorko Melhijor 7 K 7 h, Ramovš Andrej 10 K, Slibar Gregor 6 K, Berlic Janez 5 K, Piber Janez 5 K, Rozman Janez 20 K, Eden 5 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Rakek, 3. decembra. Sinočni javni Kopačev shod popolnoma izjalovil. Kopač skrli v zakotno podstrešno sobico ter se zaklenil z nekaj pristaši, ker se je zbal okrog sto naših ljudi. Zadovoljnost naših občena.

Dunaj, 3. dec. Schönerer je resno bolan. Prehladil se je na poti v Friedrichsruh.

Dunaj, 3. dec. Nemški poslanci iz Češke pravijo, da bodo v slučaju, ako Čehi ne prenehajo do božiča v državnem zboru z obstrukcijo, onemogočili zasedanje češkega deželnega zbora.

Gradeč, 3. dec. Pri večerajšnjih občinskih volitvah iz I. razreda je propadel kandidat nemškonacionalnega volivnega odbora Welisch in je bil izvoljen neodvisni kandidat Pursch.

Moste, 3. decembra. Včeraj so se pred sodiščem vršile demonstracije na korist Wolfu. Policija je razgnala razgrajace.

Gmunden, 3. dec. (C. B.) Bivši državni minister grof Rihard Belcredi je sinoči nagloma umrl. Zadel ga je kap.

Madrid, 3. dec. (C. B.) Listi javljajo, da so v Orense prijeli nekega anarhista, ki je izjavil, da je došel na Špansko iz Argentine, da umori kralja. Ker pa ni imel sredstev za pot v Madrid, je ostal v Orense.

Carigrad, 3. dec. Sultan je sprejel nemškega poslanika Marschalla in ruskega Sinovjeva. Marschall je svetoval sultanu, naj poskrbi, da se zboljšajo razmere v Macedoniji. S Sinovjem se je razgovarjal sultan o ruskem konzulatu v Mitrovici (Novi bazar.) Sultan je zagotovil ruskega poslanika, da sedaj že more prevzeti ruski poslanik vodstvo novega ruskega poslanstva v Mitrovici, ker je tu zavladal mir. Novi ruski poslanik prišel je v Mitrovico 1. decembra.

kega Sinovjeva. Marschall je svetoval sultanu, naj poskrbi, da se zboljšajo razmere v Macedoniji. S Sinovjem se je razgovarjal sultan o ruskem konzulatu v Mitrovici (Novi bazar.) Sultan je zagotovil ruskega poslanika, da sedaj že more prevzeti ruski poslanik vodstvo novega ruskega poslanstva v Mitrovici, ker je tu zavladal mir. Novi ruski poslanik prišel je v Mitrovico 1. decembra.

Meteorologično poročilo.

Vitina nad morjem 508-2 m, srednji sračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barmetra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetovi	Nebe	Padavina v 24 urah v mm.
2	9. zveč.	728.7	1.2	brezvetr.	oblačno	
3	7. zjutr.	729.1	1.0	sl. svzh.	megla	7.4
	2. popol.	730.2	3.0	brezvetr.	oblačno	

Srednja včerašnja temperatura 1.3°, normale 0.2°.

Dunajska borza

dné 3. decembra.

Škupi državni dolg v notah	101.15
Škupi državni dolg v srebru	101.05
Avstrijska zlata renta 4%	120.70
Avstrijska kronska renta 4%	100.40
Ogerska zlata renta 4%	130.45
Ogerska kronska renta 4%	97.95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	15.55
Kreditne delnice, 160 glđ.	668.60
London v ista	239.42 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	117.05
30 mark	23.42
50 frankov (napoleonador)	19.09
Italijanski bankovci	95.15
1 kr. cekini	11.82

Žitne cene

dné 2. decembra 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za spomlad	7.63	7.70
Rž za spomlad	6.83	6.84
Koruzna za maj - junij 1903	—	—
Oves za pomlad	6.61	6.62

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	7.60	7.61
Rž za april	6.62	6.63
Oves za april	6.32	6.33
Koruzna za maj (1903)	5.75	5.76

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8.10	8.59
južno zel.	7.75	7.95
Rž	6.90	7.05
lečmen	6.10	7.25
ob Tisi	6.10	7.75
Koruzna ogerska stara	7.20	7.30
Koruzna ogerska nova	5.85	6.10
linkvant	6.90	7.10
Oves srednji	6.75	6.95
škol	6.75	14.10

Stoletna pratika
dvajsetega stoletja

1901 — 2000

z načelno podobo v barvah in jako zanimivo, podučno in korisno vsebino. Sestavil doktor Gregorij Pečjak.

Stane v »Prodajalnici katol. tiskovnega društva (H. Ničman)« v Ljubljani, mehko vezana 1 K 30 h, v polplatnu 1 K 80 h, v polusnji 2 K. Po pošti 20 h več.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani
priporoča:

Kratek poduk

o sv. zakonu.

Za slov. zaročence in zakonske sestavitelje

Jan. Zabukovec, župnik.

Cena trdovezani knjigi 70 v, po pošti 10 vinarjev več.

Umrli so:

V bolnišnici:

1. decembra. Marija Mežnar, gostija, 62 let, pljučnica — Jožef Zupanec, gimnazijec, 13 let, škrlatica. — Neža Bogataj, dularica, 85 let, marasmus senilis.

V vojaški bolnišnici:

30. novembra. Urban Sik, podtopičar, 21 let, črevesni legar.

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava.

Odlikovana na vseh svetovnih razstavah.

Vsak teden druge dežele.

Le še do sobote, dné 6. decembra:

Drugi zanimivi ciklus Sijam.

Mednarodna panorama je dobila nagrado na vseh svetovnih razstavah.

Njega Veličanstvo cesar Frane Jožef I. in spremstvo so obiskali dne 19. junija 1896. na milenijski razstavi v Budimpešti mednarodno panoramo, v kateri so bila razstavljena ogerska kopališča; isto tako so člani cesarske rodbine razstavo na Dunaju odlikovali s svojimi poseti.

Najnovelše so ameriški mufoskopi.

Pet novih, zabavnih podob. 5 znamk, ki se vržejo v posamen mufoskop 50 vin.

Odperto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9. ure dopoldne do 9. ure zvečer.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

sprejema hranilne vloge, ter jin obrestuje po 4 1/2% brez odbitka rentnega davka, katerega društvo samo plača.

Uradne ure vsak dan od 9.—12. ure dopoldne, izvzemši nedelj in praznikov.

1333 4-2

Izšla je knjiga „Lurški čudeži“.

Francoski spisal Henrik Lasér, poslovenil Fr. Marešič.

Dobiti je v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani, in v prodajalni H. Ničman.

Cena trdo vezani knjigi 2 K, po pošti 20 h več.

Lak, kovinasti, mrzel uporabljev, v poljubni boji, za pozlatanje, opuke, kleparje itd. je v zalogi pri tvrdki RRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 521 23 11-5

Kletni prostori

primerno veliki in lični, ki se nahajajo v mestu, se vzemo za dalje časa v najem. Ponudbe je poslati na upravništvo tega lista. 1318 1-1

Na prodaj je prav po ceni izpovednica,

dobro ohranjena, v gotskem slogu iz črešnjevega lesa, s steklenimi vrati, pripravna torej tudi za izpovedovanje gluhih. Več se izve pri upravništvu »Slovenca«.

Hrvaška vina

zajamčeno pristna, fina namizna, kakor tudi izvrstne vrste portugalca, traminca, graševine, plemenke, kraljevine itd. priporoča po najnižjih cenah

zadruga samoborskih vinogradov v Samoboru.

Na zahtevo se pošilja poskušnja. 1347 6-1

Razglas

Občinski svet ljubljanski sklenil je v svoji izredni javni seji dné 25. t. m. izreči se, da je gledé na živahni promet, ki se je — odkar je novo justično poslopje izročeno svojemu namenu — razvil po Miklošičevj cesti in po Frančiškanskih ulicah na javno korist, da se ta cesta in te ulice ob zemljišču dr. Vinka Gregoriča že sedaj razširite na projektovano širino.

To se z ozirom na določbe § 8 stavb. reda za deželno stolno mesto Ljubljano daje javno na znanje.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 27. novembra 1902.

Razglas.

V soboto dné 6. decembra t. l. se bo med 11. in 12. uro dopoldne vršila pri tukajšnjem odgonskem uradu minuendo licitacija za preskrbovanje hrane in vožnje odgoncev za leto 1903.

K tej licitaciji se vabijo podjetniki s pristavkom, da je prevzemniku vložiti 100 K varščine.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dné 26. novembra 1902.

Zaloga vsakovrstnih gumijevih izdelkov

tehničnih kot kirurških, tako n. pr. cevij za pivo in vino, predpasnikov iz gumija, namiznih pogrinjal iz gumija; dalje so v zalogi pristne ruske galoše, ter sploh vse v to stroko spadajoče stvari.

Dalje zaloga koles (bicikljev) in vsakovrstnih jeklenih izdelkov; delavnica za izdelovanje in popravljanje koles. Tu se tudi poniklja in pobakruje.

Slavnemu občinstvu zagotavlja točno postrežbo in nizke cene ter se v obilna naročila uljudno priporoča

z odličnim spoštovanjem

Josip Kolar in drug Ljubljana, Mestni trg št. 9.

1315 10-4

100 milijonov razglednic.

Najfinije, vsaj pše najnovije, tiskane v zlatu in srebru, umetniške, genro, cvetličnate, voščne božične in novoletne. 100 kosov odbranih 3 K 60 h 300 skupaj 9 K. — Vsak naročnik prejme krasno mapo z angleškim papirjem za pisma in ovitek brezplačno. Trgovina Ebersson, Današ, XX 1, p. št. predal 9. 1906 5-2

Organist

izurjen ocellijanec in cerkvenik z dobrimi spričevali išče službe.

Več pové upravništvo »Slovenca«. 1314 3-3

Gostilna

v »Narodnem domu« v Celju oddá se od 1. marca 1902 pod jako ugodnimi pogoji v najem. Ponudbe sprjema do 15. decembra 1902 Posojilnica v Celju 1332 2-2

Božično darilo!

Razvedrilo starim in mladim so: **Gramofoni**, cena od 15 do 125 gld.

Automati, ki se sprožijo z 10 h, gostilničarjem velik dobiček.

Prodaja se tudi na obroke. Velika zaloga plošč; stare se zamenjajo. **Zahtevajte moj ilustrovani cenik. RUDOLF WEBER, urar, v Ljubljani, Stari trg št. 16**

Zahvala in priporočilo.

Vsem svojim častitim naročnikom se najiskrenejše zahvaljujem za doslej izkazano mi zaupanje ter se vsem, osobito pa prečastiti duhovščini ter gg. bogoslovcem, najtopleje priporočam v vsa, v čevljarski obrt spadajoča dela. Zagotavljam solidno, trpežno in ceno delo bilježim, odličnim spoštovanjem 1297 4-4

Avgust Maté čevljarski mojster Sv. Petra cesta 32, poleg delavnice pok. g. Hrvata.

Deček, kateri ima veselje do trgovine, se takoj sprejme. Biti mora slovenskega in nemškega jezika zmogčen, pošten in lepega vedenja. Več pové Gospodarska zadruga na Češnjici. 1327 3-3

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.

Krčmarji in zasebniki

kateri hočejo kupiti izvrstna pristna **istrijska vina**

obrnejo naj se zaupno na **Pavla Sponza**, posestnika v Rovinju. Terrano . . . 26 do 32 Kron hektl. Muškatelec, bel 32 » 40 » s postaje Rovinj v Istri. 1311 10-2

Katoliška bukvarna

v Ljubljani

priporoča:

- Missale Romanum** (v obliki male póle) l. 1901, najnovjšimi mašami, in sicer:
 - V črnem usnji z marmor, ali rudečo obrezo K 43-20
 - V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 44-40
 - V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 50- Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezenju.
- Missale Romanum** (v četvorki) l. 1901, z najnovjšimi mašami, in sicer:
 - V črnem usnji z marmor, ali rudečo obrezo K 36-
 - V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 38-
 - V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 42- Dobiti je tudi v še finejši izdaji.

Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjih škofij: ljubljanske, goriske, krške, lavantinske, poreško-puljske, trške in ogersko-hrvatskih.
- Missae pro defunctis** (v obliki male póle):
 - V črnem usnji z rudečo obrezo . . . K 7-20
 - V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 8-40
- Missae pro defunctis** (v četvorki):
 - V črnem usnji z rudečo obrezo . . . K 6-
 - V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 6-96

Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševati »de Beata«:
- Missale ad usum sacerdotum caecotentium** (v obliki male póle):
 - V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 19-20